

WSPIERANIE ROZWOJU DZIECKA

Rozwój dzieci przedszkolnych należy wspierać w następujących zakresach:

FUNKCJONOWANIE W ŚRODOWISKU

- ustalenie możliwych do spełnienia zasad obowiązujących w domu - konsekwentne ich przestrzeganie,
- nabywanie umiejętności przerywania zabawy w określonym czasie,
- wyrabianie nawyku odkładania zabawek na swoje miejsce,
- kształtowanie nawyku współdziałania z rówieśnikami podczas zabaw swobodnych,
- pokazywanie, zachęcanie do zabaw tematycznych, np. w dom, w sklep, w lekarza; pomoc w zorganizowaniu takiej zabawy,
- krytyka konkretnego, niewłaściwego zachowania - nigdy nie dziecka!
- nagradzanie właściwych zachowań pochwałami,
- podejmowanie prób oceny zachowań postaci z bajek, opowiadań,
- zapewnienie dziecku poczucia bezpieczeństwa, miłości, akceptacji

KOMUNIKACJA – ROZWÓJ MOWY I WYMOWY

W zakresie komunikacji prowadzimy z dziećmi szereg zabaw i ćwiczeń rozwijających mowę oraz doskonalenie wymowy.

Rozwój mowy:

- bogacenie słownika dzieci - nazywanie poznawanych czynności, spotykanych przedmiotów...
- słuchanie krótkich opowiadań o tematyce bliskiej dzieciom ilustrowanych obrazkiem,
- słuchanie wierszy i rymowanek recytowanych przez Rodzica,
- opowiadanie treści historyjek obrazkowych (3 – 4 proste obrazki),
- układanie słownego zakończenia do historyjek obrazkowych,
- nauka prostych wierszyków i wyliczników,
- nazywanie przedmiotów, osób, czynności na obrazkach.
- wypełnianie przez dziecko poleceń mówionych mu na ucho,
- rozwiązywanie prostych zagadek słownych,

Doskonalenie wymowy:

Ćwiczenia oddechowe:

- wdech i wydech (nos – usta, usta – nos, nos – nos, usta – usta),
- wdechy i wydechy: w różnych pozycjach (np. siedzącej, leżącej), z unoszeniem rąk, z liczeniem,
- dmuchanie na płomień świecy, na kłębki waty, bibułkę, papier, wiszący balon,
- nadmuchiwanie balonów,
- puszczanie baniek mydlanych,
- wydobywanie dźwięków z harmonijki ustnej, gwizdków, piszczałek,
- wymawianie na jednym wydechu: ciągów samogłoskowych (aaa..., ooo...eee,), ciągów sylabowych (mamama, lalala, tututu, pipipi), ciągów wyrazowych (mama, mama),

Ćwiczenia narządów mowy:

- wysuwanie języka w różnych kierunkach, wypychanie językiem policzków,
- zwijanie języka w rulonik,
- oblizywanie zębów, podniebienia, warg, sięganie językiem do nosa, brody
- ściąganie ust, zamykanie i otwieranie ust z demonstracją,
- opuszczanie, unoszenie, przesuwanie w lewo i prawo dolnej szczęki, wielostronne ruchy żuchwą,
- naśladowanie czynności żucia (żucie gumy, żelków),
- cmokanie, gwizdanie, strojenie min, zabawy z lizakiem,

PERCEPCJA I KOORDYNACJA

W tym zakresie usprawniamy percepcję wzrokową, słuchową oraz koordynację wzrokowo – słuchową.

Ćwiczenia usprawniające funkcje wzrokowe

- dopasowanie klocków do otworów,
- zabawy naśladowcze np. Ojciec Wirgiliusz,
- zabawy klockami do szeregowania,
- układanie par klocków lub obrazków,
- układanie np. patyczków wg wzoru (kwadracik, trójkąt, buda dla pieska...)
- wyodrębnianie różnic między obrazkami,
- dorysowywanie brakujących elementów w obrazkach,

- układanie wzorów w oparciu o zapamiętany wzór,
- loteryjki obrazkowe, dobieranie wg tej samej treści,
- zabawy klockami do szeregowania (od najmniejszego do największego itp.)
- układanie kompozycji z patyczków, kamyków, muszelek, nakrętek plastikowych bez wzoru,
- dobieranie jednakowych obrazków

Ćwiczenia usprawniające funkcje słuchowe

- wyklaskiwanie imion dzieci z podziałem na sylaby,
- maszerowanie w rytmie muzyki,
- różnicowanie i rozpoznawanie głosów przyrody,
- zabawy słuchowe np. co słyszysz? - dźwięk kluczy, zgniatanie gazety, przelewanie wody...
- rozpoznawanie głosów jadących pojazdów, odgłosów ulicy itp.
- ćwiczenia pamięci słuchowej powtarzanie zdania wypowiedzianego przez Rodzica,
- klaskanie lub wygrywanie rytmu melodii na instrumentach perkusyjnych,
- wykonywanie poleceń np.: Włóż talerz do szafy. Ubierz misiowi czapkę.
- wskazywanie obrazka o którym czytamy zdanie,
- śpiewanie piosenek,
- powtarzanie rymujących się wyrazów,
- wstępne ćwiczenia ze słuchania krótkich opowiadań (wykorzystanie ilustracji).

CZYNNOŚCI POZNAWCZE

W tym zakresie dążymy przede wszystkim do zapewnienia dzieciom lepszych szans edukacyjnych poprzez wspieranie ich ciekawości, aktywności, a także kształtowanie tych wiadomości i umiejętności, które będą ważne w edukacji szkolnej.

- porównywanie, odnajdywanie podobieństw i różnic w przedmiotach i na obrazkach,
- składanie obrazka pociętego na części,
- opowiadanie treści obrazka,
- układanie wzorów z mozaiki,
- wypowiedzi na temat pojedynczych obrazków,
- manipulowanie figurami geometrycznymi płaskimi,
- dobieranie ilustracji do określonego tematu,
- porównywanie liczebności tworzonych zbiorów,
- układanie trzech - pięciu obrazków wg kolejności wydarzeń,
- rozwiązywanie prostych zagadek o bliskich, znanych przedmiotach
- wyszukiwanie w otoczeniu i w przedmiotach codziennego użytku kształtów figur geometrycznych,
- próby zabawy w teatr z wykorzystaniem różnych rekwizytów.

SPRAWNOŚĆ MANUALNA – MOTORYKA MAŁA

W zakresie nabywania sprawności manualnej (motoryka mała) usprawniamy przede wszystkim mięśnie dłoni i palców przygotowując dziecko do prawidłowego chwytu narzędzia pisarskiego, a tym samym do pisania.

Przykłady ćwiczeń motoryki małej:

- swobodne bawienie na dużych arkuszach papieru, flamastrami, kredkami...
- nawlekanie koralików, przewlekanie sznurków, tasiemek, sznurowadeł przez różne rzeczy i otwory,
- zamalowywanie dużych powierzchni farbami grubym pędzlem,
- kalkowanie obrazków,
- obrysowywanie szablonów,
- zbieranie drobnych elementów (pieniążki, ziarenka grochu, fasoli, guziczki, ...)
- stopniowe wycinanie najpierw prostych, potem nieco bardziej skomplikowanych kształtów
- ugniatanie papierowych kul i rzucanie nimi do celu,
- wykonywanie drobnych ruchów palcami: spacerowanie palcami po stole, zabawa „idzie kominiarz po drabinie”, naśladowanie gry na pianinie, odtwarzanie rytmu padającego deszczu,
- modelowanie z plasteliny, modeliny, masy solnej,
- wydzieranie z kolorowego papieru i naklejanie wydzieranki na papier,
- ściskanie piłeczek.
- rysowanie kredą po ziemi.
- faliste ruchy ramion - zabawa w przylot i odlot bocianów.
- przy wolnym chodzie ruchy rąk jak podczas pływania żabką.
- zabawa w pociągi - ruch rąk naśladuje obroty kół.

- zabawa w gotowanie obiadu - naśladowanie wałkowania ciasta, mieszania gęstej zupy, kręcenia kranem, ubijania piany,
- rzucanie woreczków lub piłeczek - kto dalej.
- "rysowanie" palcami w powietrzu określonego przedmiotu,
- układanie z elementów geometrycznych postaci ludzkich, zwierząt, domków itp.
- układanie z patyczków, np. płotów,

SPRAWNOŚĆ MOTORYCZNA ORAZ ORIENTACJA PRZESTRZENNA

Celem ćwiczeń w zakresie motoryki dużej oraz rozwijania orientacji przestrzennej jest:

- Stymulowanie harmonijnego rozwoju sprawności ruchowej dzieci.
- Usprawnianie ruchowe dużych partii ciała .
- Rozwijanie świadomości własnego ciała i otaczającej go przestrzeni.
- Rozwijanie orientacji przestrzennej.
- Wyrównywanie szans edukacyjnych.
- Rozwijanie swobody i koordynacji ruchów ciała.
- Orientowanie się w kierunkach związanych z własnym ciałem.
- Rozwijanie wyobraźni przestrzennej.

Przykłady ćwiczeń

- zabawy ruchowe terenowe (tory przeszkód),
- odnajdowanie przedmiotów, których położenie zostało słownie określone,
- rozpoznawanie, wskazywanie i nazywanie poszczególnych części ciała,
- zabawy z piłką ,
- zabawy ruchowe,
- zabawy konstrukcyjne i manipulacyjne (wznoszenie budowli z różnego rodzaju klocków),
- różnicowanie położenia przedmiotów w przestrzeni,
- układanki magnetyczne,
- zabawy ruchowe ze śpiewem,

TERAPIA RĘKI

Terapia Ręki ma na celu usprawnianie tzw. małej motoryki, czyli precyzyjnych ruchów dłoni i palców, jak również dostarczania wrażeń dotykowych, przez poznawanie różnych kształtów, struktur materiałów oraz nabywanie umiejętności ich rozróżniania. Ale przede wszystkim służy do osiągnięcia samodzielności w podstawowych czynnościach życia codziennego.

Terapia Ręki to inaczej terapia zajęciowa (ergoterapia). Są to wszelkie czynności i aktywności prowadzone podczas zajęć, których celem jest nauczenie dziecka czynności samoobsługowych (ubieranie, rozbieranie, jedzenie itp.) oraz przygotowanie dziecka do szkoły – nauka chwytu, dobór narzędzia pisarskiego i siedziska. Na tych zajęciach dzieci uczą się poprzez zabawę.

WSPIERANIE ROZWOJU EMOCJONALNEGO DZIECKA

1. Poszerzanie samoświadomości dziecka, czyli wiedzę o tym, co odczuwa w danej chwili.

- uczyć rozróżniać i nazywać podstawowe emocje, takich jak radość, smutek, złość, strach, wstyd
- pomóc dziecku w poznawaniu siebie i skutecznych sposobów wyciszenia, uspokojenia,
- uczyć komunikowania własnych potrzeb i emocji,
- zachęcać dzieci do dzielenia się wrażeniami, emocjami, np. *W co dzisiaj się bawiłeś w przedszkolu? Jak Ci się podobało przedstawienie? Co cię zasmuciło? itp.*
- umożliwiać wyrażanie emocji przy użyciu różnych form wyrazu- malowanie, taniec, wcielenie się w role- gesty mimika itp.
- uczyć identyfikować emocje u innych osób na podstawie mowy ciała (obrazki, zdjęcia, sytuacje z życia),
- modelować, czyli dawać dobry przykład wyrażania i radzenia sobie z emocjami, np. *odejdz, weź głęboki oddech alb , policz do 10*

2. Uczyć samokontroli czyli panowania nad emocjami.

- akceptować uczucia dziecka, co nie oznacza akceptacji negatywnych zachowań, np. *Widzę, że się złościś. Każdy czasem się złości, jednak nie zgadzam się na bicie.*
- zawierać umowy z dzieckiem dotyczące pożądanych zachowań i sukcesywnie o nich przypominać, np. *umawialiśmy się, że zwracamy się do siebie miło, pomagamy sobie w codziennych obowiązkach itp.*
- uczyć radzenia sobie z trudnymi emocjami jak złość, smutek, zniecierpliwienie, strach, np. poprzez czytanie bajek, opowiadań, rozmowę,
- wspólne z dzieckiem poszukiwać sposobów, które pozwalają mu się wyciszyć, np. poprzez

prztylanie, liczenie do 10, kolorowanie, wyciszenie w specjalnie stworzonym przez dziecko miejscu,
- wykorzystywać ćwiczenia relaksacyjne, naukę prawidłowego oddychania, słuchanie muzyki relaksacyjnej.

3. Rozwijać MOTYWACJĘ czyli dążenie do celów pomimo niepowodzeń i porażek,

- pomagać dziecku w poznawaniu siebie, swoich preferencji, talentów, zainteresowań, mocnych i słabych stron,
- uczyć autoprezentacji oraz umiejętności wypowiadania własnego zdania. np. poprzez pytania: *Co o tym sądzisz? Jak się z tym czujesz? Jaki masz pomysł na rozwiązanie?*
- stosować zachęty do działania, obdarzać dziecko uwagą, doceniać wysiłek włożony w pracę, np. *widzę, że włożyłeś dużo pracy w kolorowanie tego obrazka, powinieneś być z siebie dumny* itp.
- budzić motywację wewnętrzną czyli ograniczyć kary i nagrody. Zwracać uwagę dzieci na ich własne pragnienia i uczucia, tym samym budzić wewnętrzną motywację, np. *Czy tobie podoba się ten rysunek? Co chciałbyś zmienić? Czy jesteś zadowolony z występu? itp.*
- budzić poczucia sprawstwa, wiary we własne siły i możliwości, np. *wierzę w ciebie, spróbuj, trzymam kciuki itp.*

4. Wzbudzać i uczyć EMPATII czyli wyczuwania uczuć innych osób, umiejętności spojrzenia na sytuację z ich punktów widzenia.

- okazywać empatię- empatycznie reagować na emocje oraz potrzeby innych osób;
- uczyć szacunku do uczuć i emocji innych osób; nie wyśmiewać,
- uwrażliwiać na potrzeby innych ludzi i niesienia pomocy potrzebującym, np. poprzez udział w akcjach charytatywnych, pomoc osobom słabszym, starszym, niepełnosprawnym,

5. Rozwijać umiejętności społeczne czyli umiejętności nawiązywania i podtrzymywania kontaktów z innym

- zapewnić dziecku kontakt z rówieśnikami, systematycznie uczęszczać do przedszkola,
- rozróżniać i nazywać pozytywne i negatywne zachowania społeczne,
- zawierać umowy, odwoływać się do nich,
- używać zwrotów grzecznościowych w domu i poza nim,
- reagować na występujące zachowania niepożądane- poszukiwać skutecznych rozwiązań,
- rozwijać umiejętności współzawodnictwa, według zasad zdrowej rywalizacji, np. poprzez wspólne gry planszowe.